

NASZA

Trójwies

miesięcznik
Rady i Urzędu
Gminy

NR 2/12

MARZEC 1994 r.

Nakład 1000 egz.

Cena 2000 zł

Rolnicy trójwsi - Istebna, Jaworzynka, Koniaków!

Wiosną br. w marcu-kwietniu, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach organizuje powszechne badania gleb dla rolników celem określenia kwasowości oraz zasobności w fosfor, potas i magnez.

Jak wynika z wcześniejszych badań, gleby na całym obszarze gminy Istebna są bardzo zakwaszone (ok. 90% gleb) oraz ubogie w magnez (60% gleb).

Opady kwaśnych deszczów, nawożenie mineralne powodują ciągłe ich zakwaszanie. Gleby kwaśne są mało urodzajne. Zakwaszenie powoduje obniżenie żyzności gleb poprzez degradację jej struktury, wymywanie składników pokarmowych i próchnicy. Kwaśne gleby są zazwyczaj ubogie w magnez. Gleby Waszego regionu wymagają zwapnowania.

Wapnowanie gleb kwaśnych jest podstawowym czynnikiem decydującym o efektywności działania nawozów mineralnych i organicznych. Na glebach kwaśnych i ubogich w magnez wskazane jest zastosowanie wapna magnezowego.

Współczesne zasady stosowania nawozów mineralnych i organicznych opierają się przede wszystkim na laboratoryjnych badaniach gleb. Dla uzyskania właściwych efektów nawożenia wyrażających się wysoką wydajnością plonów oraz ich jakością, rolnik powinien poznać zawartość najważniejszych składników pokarmowych w glebie oraz jej kwasowość.

Badania gleb dla rolników są częściowo odpłatne tzn. rolnik za badanie jednej próbki gleby płaci od 8-10 tys. zł, pozostałe 80% kosztów badań dotowane są z budżetu państwa.

Badania zachowują aktualność przez następne 5 lat i stanowią gwarancję prawidłowego stosowania nawozów mineralnych oraz efektywnego wapnowania i magnezowania gleb.

Informacje odnośnie sposobu pobierania próbek, ich pakowania i opisywania uzyskacie państwo na zebraniach wiejskich lub w Urzędzie Gminy u doradcy rolnego.

Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach
specj. terenowy rejon Cieszyn
Jerzy Szarzec

URZĄD GMINY Istebna

ogłasza

ZAPISY

do przedszkoli

(5 godzinne)

na rok szkolny 1994/95

Zapisy przyjmuje się od dnia
7 marca do 25 marca 1994
r. w godz. od 8.00-12.00
w poszczególnych
przedszkolach na terenie
gminy.

Wójt Gminy

Wyniki badania gleb i roślin na zawartość metali ciężkich na terenie gminy Istebna

W 1993 r. Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach dokonała pomiaru skażeń chemicznych gleb i roślin w 16 punktach rozmieszczonych na całym obszarze gminy. Badania wykonano na zlecenie U.G. (10 punktów) oraz w ramach realizacji programu rządowego w zakresie badań na rzecz ochrony środowiska, zdrowej żywności i monitoringu ekologicznego (6 punktów). Badania takie podjęto, gdyż istnieje ciągłe zagrożenie skażenia gleb i roślin metalami ciężkimi, do których zaliczyć należy: ołów, kadm, nikiel i cynk. W części badanych prób (10 punktów) określono również zawartość arsenu i selenu. Istnieje opinia, że arsen i selen mają istotny wpływ na pobieranie i zawartość jodu w roślinach. Przyczyny niedoboru jodu w pożywieniu i większa zachorowalność mieszkańców Waszego regionu na niedoczynność tarczycy są przedmiotem obserwacji i badań lekarskich prowadzonych przez resort służby zdrowia.

Spośród oznaczonych w pobranym materiale metali ciężkich najniebezpieczniejsze dla

zdrowia ludzi i zwierząt są: ołów i kadm.

Ołów przedostaje się do organizmu z pożywieniem oraz przez układ oddechowy. Główną drogą wejścia kadmu do organizmu jest droga pokarmowa. Typowymi objawami zatrucia ołowiem są:

- anemia
- zaburzenia i uszkodzenia systemu nerwowego
- podniesienie ciśnienia krwi.

Kadm jest silnie rakotwórczym pierwiastkiem.

Ocenę zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi przeprowadzono wg 5-cio stopniowej skali (wytyczne I.U.N.G. w Puławach)

- 0 - zawartość naturalna
- I - zawartość podwyższona
- II - słabe zanieczyszczenie
- III - średnie zanieczyszczenie
- IV - silne zanieczyszczenie
- V - b. silne zanieczyszczenie.

W badanych próbach gleby wykazano następujące stopnie zanieczyszczenia:

- ołów
9 prób o zawartości naturalnej
7 prób o zawartości podwyższonej

- kadm
2 próby zawartość naturalna
8 prób zawartość podwyższona
5 prób słabe zanieczyszczenie
1 próba średnie zanieczyszczenie

Zawartość niklu i cynku mieści się w przedziałach zawartości naturalnej i słabego zanieczyszczenia.

W analizowanym materiale roślinnym (zboża, okopowe, pastewne) nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej zawartości ołowiu.

Stwierdzono natomiast przekroczenie krytycznej zawartości kadmu w trzech próbach ziemniaków.

Oceniając przedstawione wyniki badań można stwierdzić, iż poziom zanieczyszczenia metalami ciężkimi gleb i roślin na obszarze gminy jest podobny do danych z całego województwa bielskiego i nie stanowi obecnie

(dokończenie na str. 4)

Uchwała Nr XL/169/94**Rady Gminy w Istebnej z dnia 15 lutego 1994 r.
w sprawie: uchwalenia budżetu gminy Istebna na 1994 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4, 9 lit. e i 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 z póź. zm.) oraz art. 37 i art. 47 ustawy z dnia 5 stycznia 1991 r. Prawo budżetowe (tekst jednolity Dz.U. z 1993 r. Nr 72 poz. 344) Rada Gminy w Istebnej

uchwała, co następuje**§ 1**

1. Ustala się dochody budżetu gminy na rok 1994 w wysokości 14.700.000 tys. zł zgodnie z załącznikiem Nr 1.
2. Ustala się wydatki budżetu gminy na rok 1994 w wysokości 15.066.000 Nr 2.

§ 2

1. Dochody ustalone w 1 ust. 1 obejmują dotację celową na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w kwocie 1.223.809 tys. zł
2. Wydatki ustalone w 1 ust. 2 obejmują wyodrębnioną kwotę na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w wysokości 1.223.809 tys. zł.

§ 3

Ustala się dotacje z budżetu gminy oraz wpłaty do budżetu gminy jednostek organizacyjnych rozliczających się z budżetem gminy w wysokości 1.690.000 tys. zł, zgodnie z załącznikiem Nr 3.

§ 4

W wydatkach ustalonych w § 1 ust. 2 określa się na finansowanie zadań inwestycyjnych kwotę 4.517.000 tys. zł, zgodnie z załącznikiem Nr 4

§ 5

Tworzy się ogólną rezerwę budżetową na wydatki nieprzewidziane w wysokości 0,9% wydatków w budżecie w kwocie 140.000 tys. zł.

§ 6

Źródłem pokrycia niedoboru w budżecie jest nadwyżka budżetowa z lat poprzednich w kwocie 366.000 zł.

§ 7

Upoważnia się Zarząd Gminy do dokonywania zmian w budżecie za wyjątkiem przeniesień między działami.

§ 8

Upoważnia się Zarząd Gminy do zaciągnięcia kredytów i pożyczek krótkoterminowych na bieżące finansowanie wydatków w ciągu roku budżetowego, obciążających budżet gminy w wysokości 500.000 tys. zł.

§ 9

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1994 r.

Przewodniczącą Rady Gminy

Stanisław Juroszek

Załącznik nr 1 - do uchwały Rady Gminy Istebna z dnia 15.02.94**I. DOCHODY**

Dział	Rozdz.	Treść	kwota w tys. zł
70		Gospodarka komunalna	250.000,-
	7395	Pozostała działalność	250.000,-
74		Gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne	200.000,-
	7552	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	200.000,-
86		Opieka społeczna	920.000,-
	8613	Zasiłki i pomoc w naturze	795.000,-
	8615	Terenowe ośrodki pomocy społecznej	117.000,-
	8695	Pozostała działalność	8.000,-
90		Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	9.367.000,-
	9013	Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego oraz podatków i opłat lokalnych od osób prawnych	1.113.000,-
	9015	Udziały w podatkach	6.064.000,-
	9019	Podatki i opłaty od osób fizycznych	1.790.000,-
	9020	Wpływy z opłaty skarbowej	400.000,-

91	Administracja państwowa i samorządowa	301.809,-
	9142 Urzędy wojewódzkie	212.936,-
	9143 Urzędy rejonowe	88.873,-
94	Finanse	48.191,-
	9492 Odsetki od środków na rachunkach bankowych	48.191,-
97	Różne rozliczenia	3.613.000,-
	9711 Subwencje ogólne dla gmin	3.613.000,-

OGÓŁEM PLAN DOCHODÓW 14.700.000,-

Załącznik nr 2 - do uchwały Rady Gminy Istebna z dnia 15.02.94**II. WYDATKI**

Dział	Rozdz.	Treść	Kwota w tys. zł
40		Rolnictwo	8.000,-
	4495	Pozostała działalność	8.000,-
45		Leśnictwo	2.000,-
	4995	Pozostała działalność	2.000,-
50		Transport	2.950.000,-
	5613	Utrzymanie dróg publicznych	2.950.000,-
66		Różne usługi materialne	258.800,-
	6995	Pozostała działalność	258.800,-
70		Gospodarka komunalna	4.868.000,-
	7221	Oczyszczanie miast	340.000,-
	7231	Zieleń w miastach	73.000,-
	7262	Oświetlenie ulic	140.000,-
	7395	Pozostała działalność	1.315.000,-
74		Gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne	630.000,-
	7523	Ochotnicze straże pożarne	350.000,-
	7552	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	130.000,-
	7695	Pozostała działalność	150.000,-
79		Oświata i wychowanie	1.880.000,-
	7913	Dowożenie uczniów do szkół	30.000,-
	8211	Przedszkola	600.000,-
	8213	Przedszkola przy szkołach podst.	780.000,-
	8295	Pozostała działalność	470.000,-
83		Kultura i sztuka	400.000,-
	8322	Biblioteki	220.000,-
	8332	Ośrodki kultury	80.000,-
	8495	Pozostała działalność	100.000,-
86		Opieka społeczna	1.540.000,-
	8613	Zasiłki i pomoc w naturze	1.100.000,-
	8615	Terenowe ośrodki pomocy społecznej	430.000,-
	8695	Pozostała działalność	10.000,-
87		Kultura fizyczna i sport	200.000,-
	8795	Pozostała działalność	200.000,-
89		Różna działalność	400.000,-
	8995	Pozostała działalność	400.000,-
91		Administracja państwowa i samorządowa	1.789.200,-
	9144	Rady gmin	70.000,-
	9145	Zarządy gmin	230.000,-
	9146	Urzędy gmin	1.369.200,-
	9195	Pozostała działalność	120.000,-
97		Różne rozliczenia	140.000,-
	9718	Rezerwy celowe i ogólne	140.000,-
I.		WYDATKI OGÓŁEM	15.066.000,-
II.		Z wydatków ogółem przypada na	
		- zadania własne	13.852.191,-
		- zadania zlecone i powierzone	1.213.809,-
III.		Z wydatków ogółem przypada na:	
		- finansowanie zadań bieżących	10.751.000,-
		- finansowanie realizacji inwestycji	4.315.000,-

RADA GMINY UCHWAŁIŁA • RADA GMINY UCHWAŁIŁA • RADA GMINY UCHWAŁIŁA

Załącznik nr 3 - do uchwały Rady Gminy z dnia 15.02.1994 r.

**PODZIAŁ DOTACJI
z budżetu dla jednostek organizacyjnych**

Lp.	Nazwa jednostki	Forma organizacyjno-prawna	kwota dot. w tys. zł
1.	Przedszkola	zakład budżetowy	1.380.000
2.	Biblioteki	zakład budżetowy	220.000
3.	Gminny Ośrodek Kultury	zakład budżetowy	80.000
4.	Wodociągi gminne	zakład budżetowy	10.000
Razem =			1.690.000

Załącznik nr 4 - do uchwały Rady Gminy z dnia 15.02.1994 r.

**WYKAZ INWESTYCJI GMINNYCH
realizowanych w roku budżetowym 1994**

Lp.	Nazwa zadania	Wartość kosztorysowa ogółem w mln. zł	Planow. nakłady na 1994r. w mln. zł	Wykonawca - sposób realizacji - termin zakończenia
1.	Oczyszczalnia „Pustki”	11.500	2.000	- system zlec. - zakończ. 1995
2.	Wodociąg „Wilcze”	2.450	2.000	- system zlec. - zakończ. 1995
3.	Udział w budowie gazociągu		517	Zw. Komunalny w Żywcu

Przewodniczący Rady Gminy
Stanisław Juroszek**UCHWAŁA NR XXXX/168/94**

Rady Gminy w Istebnej z dnia 15 lutego 1994 r.

w sprawie zmiany statutu Związku Komunalnego d/s Gazyfikacji

Na podstawie art. 67 ust. 3 w związku z ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.) Rada Gminy w Istebnej **uchwała, co następuje**

§ 1

§16 otrzymuje brzmienie:

- „§16.1. Udziały gmin w kosztach realizacji inwestycji obejmującej budowę głównych sieci przesyłowych gazu na teren wszystkich członków Związku są proporcjonalne do ilości mieszkańców.
2. Gmina może wystąpić ze Związku dopiero po zakończeniu realizacji inwestycji określonej w pkt. 1 na podstawie uchwały własnej rady.
3. Wcześniejsze wystąpienie nie skutkuje prawnie i nie zwalnia gminy z obowiązku pokrycia kosztów budowy głównych sieci przesyłowych gazu do wszystkich członków Związku w wysokości ustalonej w pkt. 1.”

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy.

§ 3

Uchwała podlega ogłoszeniu przez rozplakatowanie obwieszczeń na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy, poszczególnych wsi i gazecie lokalnej.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Stanisław Juroszek

Serdeczne wyrazy współczucia z powodu śmierci

śp. Antoniego Kawuloka

b. Kierownika USC w Istebnej

Żonie Bronisławie i całej Rodzinie

składają Wójt Gminy, Rada Gminy
i pracownicy Urzędu Gminy w Istebnej.**UCHWAŁA NR XXXX/170/94**

Rady Gminy w Istebnej z dnia 15 lutego 1994 r.

w sprawie: utworzenia Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dla Gminy Istebna.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.) i art. 87 ust. 1 oraz art. 88 h ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. Nr 3 poz. 6 z późn. zm.) Rada Gminy w Istebnej

uchwała, co następuje

§ 1

Utworzyć Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dla Gminy Istebna.

§ 2

Dysponentem funduszu ustanowić Zarząd Gminy Istebna.

§ 3

Zatwierdzić zestawienie przychodów i wydatków funduszu na rok 1994 określone w załączniku Nr 1 do uchwały.

§ 4

Zobowiązać Zarząd Gminy do opracowania i zatwierdzenia szczegółowego planu funduszu w układzie klasyfikacji budżetowej do paragrafów włącznie.

§ 5

Obsługę finansowo-księgową funduszu zlecić Referatowi Finansów Urzędu Gminy w Istebnej.

§ 6

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Stanisław Juroszek

Załącznik nr 1 - do uchwały Rady Gminy z dnia 15.02.1994 r.

**ZESTAWIENIE PRZYCHODÓW I WYDATKÓW
Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej dla Gminy Istebna na rok 1994**

Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł
I. Przychody	5.000
- opłaty i kary za usuwanie drzew i krzewów	5.000
II. Rozchody	5.000
- pielęgnacja drzew na terenie Gminy Istebna	
- sadzenie nowych drzew w parku i na oczyszczalni	
Stan środków obrotowych na 31.12.1994 r.	—

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 5 marca 1994 r. odszedł nagle w 61 roku życia

śp. Antoni Kawulok

Całe życie swoje związał z pracą w administracji państwowej. Rozpoczął pracę w Gromadzkiej Radzie Narodowej w Koniakowie, następnie pracował w Urzędzie Gminy w Istebnej. Od 1 maja 1974 r. był kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego.

Obecnie przebywał na rencie inwalidzkiej.

W pamięci naszej pozostanie jako pracownik niezwykle zdyscyplinowany, sumienny i koleżeński.

Cześć jego pamięci!Wójt Gminy
i Współpracownicy Urzędu Gminy.

RADA GMINY UCHWALIŁA • RADA GMINY UCHWALIŁA • RADA GMINY UCHWALIŁA**UCHWAŁA NR XXXX/167/94**

Rada Gminy w Istebnej z dnia 15 lutego 1994 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie podatku od nieruchomości.

Na podstawie art. 5 ust. 1, art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 9, poz. 31 z późn. zm.) oraz § 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 1993 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 121, poz. 540) Rada Gminy w Istebnej

uchwała, co następuje**§ 1**

W uchwale Nr XXXIX/164/93 Rady Gminy w Istebnej z dnia 29 grudnia 1993 r. w sprawie podatku od nieruchomości wprowadza się następujące zmiany:

1) § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„ § 1 pkt 1 od budynków mieszkalnych lub ich części za wyjątkiem zajmowanych na wykonanie działalności gospodarczej - 1.300 zł”

2) § 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„ 1 pkt 4 od garaży wolnostojących lub znajdujących się w budynkach innych niż mieszkalne i pozostałych budynków 12.000 zł.”

3) § 5 otrzymuje brzmienie:

„ § 5 zwalnia się z podatku od nieruchomości:

- 1) strychy i piwnice w budynkach mieszkalnych za wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej i garaże,
- 2/ budynki gospodarcze z zastrzeżeniem § 1 pkt 4”

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy.

§ 3

Uchwała podlega ogłoszeniu przez rozplakotowanie obwieszczeń na tablicach ogłoszeń oraz publikację w gazecie lokalnej.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

*Stanisław Juroszek***ABC ekologii - słowniczek część V**

„Człowiek jako organizm tworzy ostatnie ogniwo łańcucha pokarmowego - zdrowa żywność - zdrowy człowiek”.

Ekolodzy podzielili wszystkie żywe organizmy na: producentów, konsumentów, reducentów.

1. **PRODUCENCI** - to organizmy roślinne - samożywne. Stanowią pierwsze ogniwo łańcucha pokarmowego. To zielona biomasa zdolna do wytwarzania związków pokarmowych (organicznych) z nieorganicznych w procesie fotosyntezy. „To zielone płuca Ziemi” i potężny producent życiodajnego tlenu - stanowiącego końcowy produkt fotosyntezy.

2. **KONSUMENTY** - to organizmy cudzożywne, uzależnione od producentów. Odżywiają się pokarmem wytworzonym przez producentów. „Wybrednym” - konsumentem jest również wszystkożerny człowiek, wchodząc w łańcuchy pokarmowe - np. trawa - krowa - człowiek, kapusta - zając - wilk - człowiek.

3. **REDUCENCI** - to destruenty inaczej. Jako organizmy cudzożywne stanowią również swoisty element układu troficznego (pokarmowego). Rozkładają związki pokarmowe obumarłych organizmów, które służą z kolei

producentom do wytwarzania pokarmów. Należą tu mikroorganizmy (bakterie, nitryfikacyjne), które rozkładając martwe ciała roślin, zwierząt są „czyszcicielami - sanitariuszami Ziemi” - poprzez zamianę związków organicznych w nieorganiczne.

4. **REINTRODUKCJA** - to rozmnażanie zwierząt w niewoli a następnie wypuszczanie ich na wolność do naturalnych biotopów. Te „sztucznie” stworzone populacje zwierząt dzikich nie zawsze kończą się sukcesem. Wypuszczone na wolność zwierzęta nie koniecznie muszą pochodzić z sztucznej hodowli - ale mogą być przesiedlone z innych terenów - np. łos z dawnego kraju Rad. W Polsce znana jest reintrodukcja bobrów a także świata flory.

*„Macierzonka”***WYJAŚNIENIE:**

W numerze 1/12 1994 r. pod wierszem „**BEZ TABAKI**” podano hasło „**Macierzonka**”, a powinno być p. **Wawrosz z Sibicy**

PRZEPRASZAMY

Wapnowanie gleb zanieczyszczonych i kwaśnych jest jedynym sposobem ich rekultywacji. Mając na uwadze znaczne zakwaszenie gleb w rejonie trójwsi należy przystąpić do ich systematycznego wapnowania, aby zapobiec nadmiernemu pobieraniu metali ciężkich przez rośliny oraz podnieść urodzajność gleb.

Wapnowanie ma więc podwójne znaczenie - rolnicze i ekologiczne.

Jerzy Szarzec

Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach

II część informacji o gospodarce w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa

OBJAŚNIENIA DLA WŁAŚCICIELA LASU DOTYCZĄCE PODSTAWOWYCH ZASAD PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ

I. Wyrąb drzew

1. Wielkość wyrębu drzew w lesie (pozyskanie drewna) wynika z:

1) wielkości określanej jako dopuszczalna, uzasadnionej zachowaniem trwałości lasów i ciągłości ich użytkowania. Wielkość ta ograniczona jest:

- a) minimalnym wiekiem wyrębu drzew, określonym dla głównego gatunku drzewa w drzewostanie, przyjmowanym dla:
 - sosny, świerka, jodły, modrzewia i daglezi, w wysokości 60 lat,
 - dębu, buka i jesionu, w wysokości 100 lat,
 - pozostałych gatunków drzew, w wysokości 40 lat,

b) maksymalną, zwartą powierzchnią działki zrębowej, nieprzekraczającą 6 ha oraz szerokością tej działki nie większą niż 80 m - bez względu na ilość właścicieli, których ta działka zrębowa obejmuje,

c) utrzymywaniem udanych upraw leśnych (o zwarciu powyżej 50%), w wieku powyżej 3 lat, na gruntach bezpośrednio przylegających do działki zrębowej,

2) potrzeb pielęgnowania i ochrony lasu (usuwanie posuszu, wywrotów i złomów, usuwanie drzew w ramach pielęgnowania upraw i młodników).

2. Przy wyrębie drzew dojrzałych do wyrębu (przekraczających minimalny wiek wyrębu) zaleca się stosowanie następujących sposobów pozyskania drewna:

- 1) zręby zupełne, polegające na jednorazowym wyrębie wszystkich drzew na działce zrębowej,
- 2) cięcia częściowe, polegające na wyrębie drzew w kilku cięciach częściowych, tj. cięciach: przygotowawczych, obsiewnych, dosłaniających i uprzątających,
- 3) cięcia przerębowe, polegające na wyrębie po-

c. d. na str. 5**Wyniki badania gleb i roślin***(dokończenie ze str. 1)*

takiego zagrożenia, które wymagałoby ograniczenia niektórych upraw lub wyłączenia części użytków rolnych z uprawy.

Należy zwrócić uwagę, że pobieranie metali ciężkich z gleby łączy się ściśle z jej zakwaszeniem. Im gleba kwaśniejsza, tym intensywniejsze pobieranie metali ciężkich przez rośliny.

OBJAŚNIENIA DLA WŁAŚCICIELA LASU... (c. d. ze str. 4)

jedynczych drzew w lesie (lub grup drzew) w miejscach pojawiającego się odnowienia naturalnego.

3. Zaleca się, aby we wszystkich rodzajach cięć wyznaczanie działek zrębowych oraz wyznaczanie drzew do wyrębu - odbywało się z udziałem specjalisty (leśniczego).

II. Ponowne założenie upraw leśnych

1. Ponowne założenie upraw leśnych wykonuje się poprzez:

1) odnowienie naturalne (szczególnie zalecane), polegające na wykonaniu, kolejno następujących czynności:

- a) przygotowania gleby (pod okapem drzewostanu) na przyjęcie nasion, przez jej płytkie wzruszenie pługiem, broną talerzową lub ręcznie w taki sposób, aby nasiona mogły zetknąć się z glebą mineralną. Glebę przygotowuje się w roku dobrego urodzaju nasion dla tych gatunków drzew, które są pożądane w nowej uprawie leśnej w taki sposób, aby osiągnąć zagęszczenie przyszłych siewek co najmniej 1 x 1 m w przypadku sosny, 1,5 x 1,5 m w przypadku świerka i jodły, 1,5 x 1,0 m w przypadku gatunków liściastych,
- b) usuwania niepożądanego, gęstszącego roślinności wokół wyrosłych siewek drzew leśnych,
- c) regulowania dostępu światła, ciepła i wilgoci do dna lasu, poprzez ostrożne cięcia odsłaniające w drzewostanie macierzystym,

2) odnowienie sztuczne (stosowane w szczególności w przypadku nieudania się odnowienia naturalnego lub gdy w skład gatunkowy macierzystego drzewostanu lub jego jakość są nieodpowiednie dla nowej uprawy leśnej), polegające na ręcznym lub mechanicznym (sadzarkami) sadzeniu kwalifikowanych sadzonek drzew i krzewów leśnych, zakupionych w szkółkach leśnych.

2. Zaleca się zakładanie upraw o zróżnicowanym składzie gatunkowym, z grupową i kępową formą zmieszania poszczególnych gatunków drzew. Skład gatunkowy drzew winien być dostosowany do siedliska leśnego.

3. Przy ponownym zakładaniu upraw leśnych konieczna jest porada specjalisty (leśniczego).

III. Przebudowa drzewostanów

1. Przebudowa drzewostanów polega na wzbogaceniu ich składu gatunkowego oraz struktury wiekowej poprzez inicjowanie odnowienia naturalnego gatunków drzew pożądanych dla określonego typu siedliskowego lasu, oraz na wprowadzeniu podszytów i podsadzeń pożądanych gatunków drzew i krzewów.

2. Przebudowy drzewostanu należy dokonywać w szczególności w przypadku zagrożenia jego trwałości, wywołanego czynnikami zewnętrznymi (np. szkodliwym oddziaływaniem przemysłu, kłęskami żywiołowymi, czynnikami klimatycznymi, szkodliwymi owadami lub grzybami itp.) lub nieprawidłową gospodarką leśną.

3. Przy podejmowaniu prac związanych z przebudową drzewostanów, zaleca się korzystanie z porad specjalisty (leśniczego).

IV. Pielęgnowanie i ochrona lasu

1. Pielęgnowanie lasu obejmuje w szczególności:

1) pielęgnowanie gleby w uprawach leśnych

poprzez jej spulchnianie oraz niszczenie chwastów,

2) pielęgnowanie upraw leśnych (do okresu uzyskania zwarcia i przejścia w fazę młodnika) głównie poprzez:

- a) poprawianie formy drzew (dotyczy w szczególności gatunków liściastych, takich jak: dąb, buk, lipa),
- b) przerzedzenie nadmiernie zagęszczonych fragmentów samosiewów,
- c) usuwanie odrosli, krzewów i zbędnych samosiewów, a także drzew chorych, obumierających i obumarłych,

3) pielęgnowanie młodników, głównie poprzez:

- a) regulowanie składu gatunkowego i stopnia zagęszczenia młodników,
- b) usuwanie lub unieszkodliwienie pojedynczych, nadmiernie wybujałych drzew, tzw. rozpieraczy (dotyczy to w szczególności młodników sosnowych, dębowych i bukowych),
- c) usuwanie drzew wadliwie rozwijających się, chorych lub uszkodzonych.

2. Ochrona lasu obejmuje w szczególności:

1) podnoszenie naturalnej odporności biologicznej lasu poprzez:

- a) zapobieganie, wykrywanie i zwalczanie nadmiernie pojawiających i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych, głównie szkodliwych grzybów i owadów (usuwanie posuszu, wywrotów i złomów, korowanie w czasie ścińki drzewach specjalnym preparatem biologicznym w lasach założonych na gruntach porolnych, niepozostawianie w lesie oraz w odległości do 3 km od lasu drewna drzew iglastych w okresie od maja do września itp.),

b) gospodarowanie zwierzyną w lasach w sposób nie zagrażający trwałości lasów i realizacji celów gospodarki leśnej (w przypadku powstania dotkliwych szkód w uprawach i plonach rolnych lub uszkodzenia upraw leśnych zagrażających trwałości lasów - kierownik urzędu rejonowego, z urzędu lub na wniosek właściciela lasu, a także nadleśniczego, zarządza wykonanie odstrzału redukcyjnego zwierząt łownych w lasach oraz na gruntach nie stanowiących własności Skarbu Państwa, zgodnie z art. 35 ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1959 r. o hodowli, ochronie zwierząt łownych i prawie łowieckim (Dz. U. z 1973 r. Nr 33 poz. 197 i z 1990 r. Nr 34 poz. 198).

2) zachowanie lasu, zgodnie z państwową ewidencją gruntów (zmiana lasu na uprawę rolną jest dopuszczalna tylko w przypadku szczególnie uzasadnionych potrzeb jego właściciela, za zgodą kierownika urzędu rejonowego).

3) zakaz w lasach: zanieczyszczenia gleby i wód, zaśmiecania, rozkopywania gruntu oraz niszczenia lub uszkodzenia drzew, krzewów lub innych roślin (poza czynnościami związanymi z gospodarką leśną), rozgarniania ściółki i niszczenia grzybów oraz grzybni, niszczenia urządzeń i obiektów gospodarczych, turystycznych i technicznych oraz znaków i tablic, zbierania płodów

runa leśnego w oznakowanych miejscach zabronionych, zbierania ściółki, wypasu zwierząt gospodarskich, biwakowania poza miejscami wyznaczonymi przez właściciela lasu, wybierania jaj i piskląt, niszczenia legowisk i gniazd ptasich, a także niszczenia legowisk, nor i mrowisk, a także płoszenia, ścigania, chwywania, zabijania zwierząt, puszczania psów luzem i hałasowania - poza polowaniem.

4) zakaz wjazdu do lasu na drogi leśne pojazdów silnikowych lub zaprzęgowych, jeżeli nie są one oznakowane drogowskazami lub innymi znakami dopuszczającymi ruch po tych drogach (zakaz nie dotyczy osób wykonujących czynności służbowe lub gospodarcze w lasach - w porozumieniu z ich właścicielami, a także osób zwalczających pożary oraz ratujących życie lub zdrowie ludzkie),

5) ograniczenie miejsc postoju pojazdów silnikowych lub zaprzęgowych w lasach wyłącznie do miejsc oznakowanych.

3. Zaleca się przed podejmowaniem prac związanych z pielęgnowaniem i ochroną lasu korzystanie z porad specjalisty (leśniczego).

V. Ochrona przeciwpożarowa.

1. Ochrona przeciwpożarowa w lasach polega w szczególności na:

1) niepodejmowaniu w lasach oraz na terenach śródleśnych łąk, torfowisk i wrzosowisk, jak również w odległości do 100 m od granicy lasu działań i czynności mogących wywołać niebezpieczeństwo powstania pożaru, w tym głównie polegających na:

- a) roznicaniu ognia poza miejscami wyznaczonymi do tego celu przez właściciela lasu,
- b) korzystaniu z otwartego płomienia,
- c) wypalaniu wierzchniej warstwy gleby i pozostałości roślinnych (zakaz podejmowania w/w działań i czynności wynika z art. 30 ust. 3 ustawy o lasach),

2) wykonywaniu zabiegów profilaktycznych i ochronnych, zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów, w tym głównie na:

- a) usuwaniu gałęzi, chrustu i innych materiałów palnych na odległość 50 m i dalej od dróg publicznych i torów kolejowych,
- b) zakładaniu i utrzymywaniu pasów przeciwpożarowych wzdłuż dróg publicznych i torów kolejowych, a także wokół: zakładów przemysłowych, magazynów, placów budów, miejsc przeznaczonych do masowego wypoczynku ludności itp. Pas przeciwpożarowy obejmuje smugę lasu o różnej szerokości, poddanego specjalnym zabiegom hodowlanym, ochronnym i porządkowym.

2. W sprawie zakładania i utrzymywania pasów przeciwpożarowych konieczna jest porada specjalisty (leśniczego).

Drzewa po wycince w okresie wiosenno-letnim należy wywieźć z lasu do 14 dni poza strefę zagrożenia tj. 2 km od ściany lasu lub okorować.

Pnie pozostające po wycince natychmiast okorować.

Oczyścić dno lasu po dokonanej wyróbce z gałęzi, odpadów i kory poprzez ułożenie w stopy lub spalanie.

W okresie całego roku okres spalania gałęzi należy zgłaszać do Straży Pożarnej Ustroń Połana telefon 22-60, 33-60, 44-60 Ustroń.

WYNIKI**Gminnych Zawodów Sportowo-Pożarniczych,****które odbyły się w dniu 27 lutego 1994 r. w Koniakowie****„O PUCHAR PRZECHODNI KOMENDANTA GMINNEGO OSP”**

Konkurencja miała następujący przebieg:

bieg patrolowy na 4 km - po 1 km rzut granatem do koła o średnicy 1,5 m - po 2 km strzelanie z wiatrówki do tarczy o średnicy 12 cm - po 3 km rozwinięcie linii gaśniczej. W zawodach brało udział 15 drużyn w tym 1 drużyna kobieca z OSP Zaolzie.

Wyniki uzyskane w poszczególnych kategoriach wiekowych:

Grupa młodzieżowa do lat 18

I miejsce	OSP Jaworzynka Centrum	czas 13,56 min
II miejsce	OSP Jaworzynka Zapasieki	czas 16,12 min
III miejsce	OSP Koniaków Kosarzyska	czas 16,24 min
IV miejsce	OSP Koniaków Centrum	czas 17,06 min
V miejsce	OSP Istebna Zaolzie	czas 17,41 min

Grupa wiekowa od 18 - 25 lat

I miejsce	OSP Jaworzynka Centrum	czas 13,32 min
II miejsce	OSP Koniaków Kosarzyska	czas 14,07 min
II miejsce	OSP Istebna Zaolzie I dr,	czas 15,24 min
IV miejsce	OSP Jaworzynka C. II dr.	czas 17,49 min
V miejsce	OSP Istebna Zaolzie II dr.	czas 17,53 min

Grupa powyżej 25 lat

I miejsce	OSP Jaworzynka Centrum	czas 13,38 min
II miejsce	OSP Koniaków Centrum	czas 14,29 min
III miejsce	OSP Istebna Centrum	czas 16,04 min
IV miejsce	OSP Istebna Kubalonka	czas 19,13 min

Komendant Gminny *Jan Waszut***PODZIĘKOWANIE**

Filia Przedszkola Nr 1 w Jaworzynie w imieniu dzieci, Rady Rodziców i personelu przedszkola składa serdeczne podziękowanie sponsorom za darowiznę (w każdej formie) na bal karnawałowy, który odbył się 28.01.1994 r. dla dzieci w przedszkolu.

*Kierownik Filii***Podziękowanie**

Rada Gminy i Wójt Gminy składają serdeczne podziękowanie tym wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania i przeprowadzenia tradycyjnych biegów narciarskich „O Istebniański Bruclik”, które odbyły się w dniach 26-27.11.1994 r.

Dziękujemy również wszystkim sponsorom i ofiarodawcom nagród.

*Wójt i Rada Gminy****Wyniki zawodów Szkół Podstawowych „O Istebniański Bruclik”***

Dnia 27.02.94 r. przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Istebnej odbyły się zawody Szkół Podstawowych „O Istebniański Bruclik”. Na starcie stanęło aż 250 uczniów między innymi z Zaolzia (Bukowiec).

Zawodu przebiegały w miłej atmosferze przy pięknej słonecznej pogodzie. Uczniowie przeżyli „małą olimpiadę”.

Po zagraniu hejnału na trombiecie przez mgr **J. Brodę**, znicz zapalili uczniowie klasy sportowej: **Stasiu Marekwica** i **Grzesiu Gazurek**.

Potem został odczytany „apel olimpijski” przez najlepszą aktualnie narciarkę szkoły - **Halinę Juroszek**.

Ślubowanie złożyła ucz. **Kasia Bestwina** w imieniu wszystkich uczniów. Otwarcia zawodów dokonał Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 1 mgr **Tadeusz Leżański**.

Po wielu emocjach tak rodziców jak dzieci i kibiców najlepsi otrzymali dyplomy i nagrody w postaci nart, kijów i przyborów szkolnych, które zasponsorowali m. in. p. **Legierski Piotr**, p.

Legierski Tadeusz, **Urząd Gminy**, **Szkoła Sportowa** i **PP. Kawulokowie** z piekarni z Istebnej - pączki.

Każdy uczestnik zawodów otrzymał kalendarze Głosu Ziemi Cieszyńskiej wydane przez Bank Spółdzielczy w Wiśle, a także długopisy.

Może któryś z w/w Uczniów znajdzie się na liście przyszłych olimpijczyków tak jak w chowanki Klubu MKS Istebna: **Bernadetta Bockek** i **Agata Suszka**.

opracowała Wanda Maciejczyk

A oto wyniki:

KLASY I-IICHŁOPCY

1 m.	Stanisław Żyrek	Istebna - Szkoła Podstawowa 1
2 m.	Paweł Gazur	Istebna - Szkoła Podstawowa 1
3 m.	Piotr Juroszek	Istebna - Szkoła Podstawowa 1

DZIEWCZYNKI

1 m.	Magdalena Bury	Istebna - Szkoła Podstawowa 1
2 m.	Janina Haratyk	Istebna - Szkoła Podstawowa 1
3 m.	Edyta Ligocka	Istebna - Szkoła Podstawowa 1

KLASY III-IVCHŁOPCY

1 m.	Andrzej Michałek	Istebna - Szkoła Podstawowa 2
2 m.	Jakub Michałek	Istebna - Szkoła Podstawowa 1
3 m.	Arek Małyjurek	Jaworzynka - Szkoła Podstawowa 1

DZIEWCZYNKI

1 m.	Agnieszka Bury	Istebna - Szkoła Podstawowa 1
2 m.	Monika Bieleśz	Koniaków - Szkoła Podstawowa 3
3 m.	Magdalena Bujok	Koniaków - Szkoła Podstawowa 1

KLASY V-VICHŁOPCY

1 m.	Hubert Kukuczka	Istebna - Szkoła Podstawowa 1
2 m.	Przemek Zawada	Istebna - Szkoła Podstawowa 1
3 m.	Aleksander Jopek	Istebna - Szkoła Podstawowa 2

DZIEWCZYNKI

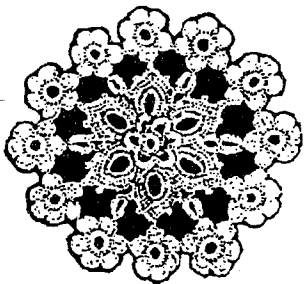
1 m.	Dorota Bestwina	Istebna - Szkoła Podstawowa 1
2 m.	Ewa Ligocka	Istebna - Szkoła Podstawowa 1
3 m.	Wioletta Suszka	Istebna - Szkoła Podstawowa 1

KLASY VII-VIIICHŁOPCY

1 m.	Andrzej Urbaczka	Jaworzynka - Szkoła Podstawowa 1
2 m.	Łukasz Kawulok	Istebna - Szkoła Podstawowa 1
3 m.	Adam Legierski	Istebna - Szkoła Podstawowa 1

DZIEWCZYNKI

1 m.	Halina Juroszek	Istebna - Szkoła Podstawowa 1
2 m.	Barbara Ligocka	Istebna - Szkoła Podstawowa 1
3 m.	Barbara Mojeścik	Istebna - Szkoła Podstawowa 1

informator kulturalny

Gminnego Ośrodka Kultury w Istebnej

I BAL GÓRALSKI w gospodzie „Pod Ochodzitą” w Koniakowie

Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Koniaków” był organizatorem i gospodarzem I Balu Góralskiego. Odbył się on 22.I.1994 r. w gospodzie „Pod Ochodzitą”. Przybyli zaproszeni goście: Zespół taneczny „Górole” Mostów k. Jabłonkowa i kapele ludowe: „Strzecha” z Wisły, „Wałasi” z Istebnej i kapela Janka Karpiela z Zakopanego oraz przedstawiciele Wojewódzkiego Ośrodka Kultury z Bielska-Białej. Po prezentacji i występach zespołów i kapel odbyła się zabawa ludowa, w czasie której do tańca przygrywały kapele.

Podano również regionalne dania, a więc była:

bielo polywka z zymniokami, wędzonka z kapustą ze szpyrkami, kołocz z jabłkami i z syrym oraz miódula.

Bal bardzo się udał, było ok. 180 uczestników, z tego ponad 150 osób ubranych w stroje regionalne.

Tańczono i bawiono się do 5 rana.

Koszty imprezy w całości pokryły bilety wstępu - 80 tys. od osoby.

Cały bal filmowała TV.

Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Koniaków” należy do Fundacji „Cepelia” w Warszawie. Kierownikiem zespołu jest p. Urszula Gruszka, a kier. organizacyjnym p. Piotr Gwarek.

Do zobaczenia latem na festynie góralskim!

Kierownictwo Zespołu

Kapela „Wałasi” z Istebnej z Jankiem Sikorą w czasie występu na balu

Nasze gronie

WIDOK Z JAWORZIŃSKIEGO GRÓNIA

część II

Zaś na południu od Wielki Raczy, na zachód, ciągnie się długi grón, kiery my **Południok** nazywomy. Tam na tym gróniu u Gawłoków, za Austryje, nasi gazdowie mieli swoje lowce na sałaszu, bo tam była kolyba, porządne koszory tyninami grodzóne i tam tak zbójnicy nie rabowali, jako na inszych sałaszach.

Zaś dolinóm ku Czornymu toci swoje wody naszo Czadeczka aż do Czace, kany nasi przodkowie na odpust św. Bartłomieja chodzili.

Stiom na Biłkowym Gróniu z dali Dragónowski Grón. Teraz tu stoi dóm dlo dzieci z zadymiónego Śląska, ale jak głosi legynda, tu sóm załorane pyniódzde: wylórzóm je dwa pacholcy bliźniocy, jak bedóm lorać dwóma wołkami - bliźniokami.

Dali jest **Wawrzaczów Grón** ze zimowym wyciągym narciarskim Kopalni Murcki. Dali jest **Hyciawa**, downo czyńś Jaworzynki.

Na zachód jest gróniczek **Bukowski Dziołek**, a za nim **Girowo**, grón podobny do Ochodzitej. Na Girowej teś bywoł sałas z owcami, ale po II wojnie to Czesi zlikwidowali i zasadzili lasym. Pod ciupłym Gierowej było wejście do zimie, to ludzie nazywali **Debli Młyn**. Podla łopowiańdań starych ludzi, tam miały być młyny, co miały mieć dusze tutejszych góroli za jejich grzechi. Zaś ty kamienie młyńskie miały być przyniesióne z Czantoryjskich, bryńskich i wiślańskich kamieniołómów. Ci debli co te kamienie nosili teś mieli swój plan i musieli tych kamiyni na czas nosić, zanim kochót zaspawo. I do niedowna na Olecce, między Bukovcym a

Jasnowicami był ogrónny kamień z takóm podkowóm odbitóm (jo to jeszcze za chłopca widzioł). Podobno sie jakisi deboł poplónioł, a tu na Jasnowicach kohót zaspawoł, deboł kamień pochynół, a ze złości go kopnół i tymu ta podkowa została. Niejedni śmiálkowie chcieli ty jaskinie w Gierowej zbadać, ale ich strach oblatywoł w Deblich Młynach i do dziska sóm nie zbadane.

Za Girowem dziedzina **Mosty**, kany jest tunel kolejowy ważnej magistrali austriackiej Bogumit-Kosice. W roku 1938 była to polsko kolej na Zaolziu łącząca Jabłonków-Czacę-Serafinów-Zwardoń. Teraz ostatnio zaś jest połączeni **Zywiec-Zwardoń-Serafin-Czadca**.

Za mostami w lasach Górnej Łomnej jest miysce **Sałajka**, kany łod downa gazduje **Matka Bosko** ze Sałajki, do kierej nasi przodkowie pielgrzymowali po nogach.

Dali w zadku uś na Morawie widno **Łysóm Horę**, kany bywoł hetman beskidzkich zbójników Ondraszek, kiery podobno bogatym broł, a biydny dowoł, ale jako tam naprowdyd było nie wizm, ale nasi starzy górole go mieli radzi. Nieroz tu chodził na Istebnóm ku swoji galance, i nieroz na Jaworzynce na Trzycatku w karczmie u Kawuloczka gajdosze Klimaskowie z Hyciawego grali - zbójnicy tańcowali i popijali madzorski wineczko.

(c. d. na str. 8)

WIDOK Z JAWORZIŃSKIEGO GRÓNIA

(c. d. ze str. 7)

Na prawo na Jabłonkowym sóm gronie Jaworowy, Morawka, Tyra, Kosarzyska, Kozubowo, Godula. Przed gróniami w dolinie jest piękne mięso Jablonków. Przez Jablonków płynie rzeka Olza, kiero za Austryje służyła do spławu drzewa, sięgów. Ze stawów spuszczały wodą w czasie powodzi prali sięgi do wody, a w Cieszynie była zastawa, kany to chytali, a ludzie przy tym też coś uchyłali. Rzeka Olza płynie spod Gańczorki przez Istebnóm, Bukowiec, Piosek, Jablonków, Trzyniec, by podzielić miasto na polski i czeski Cieszyn. W Jabłonkowie fojcio musieli być wolaci, taki mieli sokarz (rozkaz). Jablonków rod widziół nasich góroli, bo tam sie sprzedawało wsiecko co sie dóna wygazdowało, tam sie kupowało wsiecko, co było w kurlawej chałupie potrzebne. Tam były księgi gruntowe, był sąd, były odpusty w kościele Matki Boskiej Porcynkule.

Za Jablonkówem, na Nowsi, dworzec kolejowy, tu sie ludzie wybiyrali w świat za chlybim, pod Prusy do Francyje i do obóh Ameryk. Tu bydni wojocy wyjeżdżali na pyrszóm i drugóm wojnym światowóm. Przed nami Jasnowice, kany Nymcy wszeckich ludzi wywieźli, a dali swoich Volksdojczy.

Po prawej strónie Olzy ciągnóm sie grónie: Młodo Górka, Kiczora, Stożek, Czantoryja i Jelenica, zaś w dali na północ widno wiślański grónie, Bioty Krzyż, Skrzyzyczne, na granicy Wisły Branno, Szczyrk, zaś blizi jest Kubalónka, jako przelýncz z nowym cestom do Wisły. Na połedniowym stoku Kubalónki jest piękne Sanatorium Chorób Płuc dlo młodzieży i dzieci z całej Polski, wybudowane w latach trzydziestych.

Na Istebnej **Złoty Grón**, a za grónim widno osiedla, szkołym, Mlaskawkym, Pietroszónkym, jakoby u nóg Baraniej Góry, z kieriej bieróm początki Czomo i Biotó Wiselka, a dali na dolach już połonczone we Wisła. Worce tu dać, że od wychodu, na zachód od koniakowskiej Ochodzitej, przez Jaworzynkym po Girowóm jest Europejski dział wód. Wody Jaworzynki, Czadeczka z Krynzelkóm spod Ochodzitej płynóm do Wagu-Dunaju i do Morza Czornego, zaś potok Olecka łączy sie z Olzóm i Odróm by wpaść do Bałtyku, zaś wody z wychodu Ochodzitej sływajóm sie do Wisły, by w Gdańsku wpaść do Bałtyku. Niewysoki jest tyn naś Jaworzyński Grón, a wielu tu możecie widzieć! Przydźcie podziwiać sie, a uznocie, że to wsiecko prowa!

zrebró i napisoł w styczniu 1993 r.
Paweł Polok z Jaworzynki od Biłka

WSPOMNIENIE

Kolybeczka z jasełkami
z drzewa ustrugano
kolybali mie w nij mama
każdóm noc do spanio
Na dziecięcej, jasnej główce
Znak krzyża zrobili
Piękóm, krótkóm modlitewkym
Do Aniołka Stróža, nauczyl
Jejich twarde, popękane
spracowane ręce
Pogłaskały, przytuliły
Przi takij piosence
Hólu, hólu, hólineczki
Leży dziywczyn malunceczki
jak urośnie bedzie wielki
Bedzie mamie posać helki

Anna Bury
członek Macierzy i Koła
Literackiego w Istebnej

Ocalić od zapomnienia

ZBÓJNICKI CMENTARZ W OLECKACH

Nazwa Olecki pochodzi od nazwiska szlachcica, który tam mieszkał ze starym służącym. Olecki porąbał drugiego szlachcica. Groziła mu kara i uciekł ze swoim wiernym, starym służą w lasy Beskidzkie. Natrafili na piękną, słoneczną, dużą polankę. Wokoło las, w dole płynie rzeczka, nazwał ją Olecka - potoczek i źródelko.

Tu się osiedlili. Shuga wybudował szałas. Przywiózł z domu parę owieczek, żeby się pasły i było mięso. Jak owieczka złamała nogę włożył ją między deseczki. W szałasie i na słońcu suszył zioła. Leczył nimi siebie, pana i owieczki. I tak se żyli. Jak czego potrzebowali, to sługa pojechał do domu i przywiózł co potrzeba. Kiedyś przez Olecki przechodzili zbójnicy, bo ciągli tam ku Węgierskiej Górze. Patrzą - smuga dymu, szopa stoi. Puścili się tam zbadać co to jest. Pan wystraszony, ale sługa wyszedł naprzeciw im i powiedział co i jak. Zbójnikom spodobał się stary i zrobili taką umowę. - My wędrujemy po świecie. Ty tu siedzisz. Damy Ci pieniędzy, a Ty tych starych, chorych zbójników co już chodźć nie mogą, weźmiesz do siebie, będziesz leczył, a jak umrą pochowasz ich tu, zakopiesz do ziemi. - Umowa stanęła i tak też było.

W Oleckach na polu Pindora - opowiadał śp. Jan Zawada - stary, mądry gazda: - „Musieli my płytko orać, bo się wyorywały kości”. Ktoś tam nawet na drzewie przybił obrazek święty. Żona Zawady, kobieta pobożna żałowała, że tak marnie byli pochowani bez księdza i stale nad tym rozmyślała i biadała. Dożyła sędziwego wieku. Pono jej się kiedyś śniło, że dusze zmarłych zbójników potrzebują pomocy. Poleciała swoim synom, żeby na własnym polu wybudowali kapliczkę. Tam w maju mogą śpiewać, majowe odprawić, bo do Istebnej daleko. Tak się też stało. Synowie Józef i Antoni jako dobre dzieci spełnili wolę matki. Wybudowali koło potoczka kapliczkę z pustaków jako podziękowanie, że w czasie wojny nikt z Olecek nie zginął na wojnie. Kapliczka jest ładnie obielona, w maju świeci się światło i mężczyźni i kobiety z całych Olecek schodzą się na majowe.

A tak donośnie śpiewają, że aż cała Tokarzonka i Wilcze słyszą.

Teraz kapliczką opiekuje się córka Maria Kawulok oraz bracia z żonami.

Nazwa Olecki została po owym szlachcicu, rzeczkę też nazwano Olecka.

Taka pamiątka została po Oleckim, a po zbójnikach cmentarz i kapliczka.

Góralka Zuzka

„Nasza Trójmieć” - wydaje URZĄD GMINY w Istebnej

Adres: 43-470 ISTEbNA 1000, tel. 87

Redaguje Zespół w składzie: Krystyna Rucka, Elżbieta Legierska,
Anna Polok

Fotoskład i druk: INTERFON, Cieszyn, ul. Mennicza 10,

tel. 225-43, fax 246-43

Czasopismo zrzeszone

w Regionalnym Ośrodku Prasy Lokalnej Polski Południowej